

Sa otvaranja izložbe filmskih plakata iz arhive „Suboticafilma“ u Likovnom susretu. (snimila Tatjana Stipančević)

IZLOŽBA FILMSKIH PLAKATA U LIKOVNOM SUSRETU

U FUNKCIJI FILMA

Izložba „Filmski znakovi pored puta“, koja je u utorak otvorena u Salonu Likovnog susreta, jedna je od manifestacija kojom se u Subotici, u programu „Sanjati otvorenih očiju — prvih 100 godina“, obeležava vek filma. Izloženo je 50 plakata sačuvanih u arhivi „Suboticafilma“, koji su u poslednjih 25 godina pratili domaće i strane filmove različitih žanrova prikazivane u našim bioskopima. Ekipu koja je izložbu pripremila čine Olga Šram, direktorica Likovnog susreta, kao stručni konsultant, Ildiko Arpaši, novinarka „Mađar soa“ i saradnik „Suboticafilma“, Bojan Bosiljić, filmski publicista i kritičar, i Zlatko Matić, direktor „Suboticafilma“.

— Ova izložba zaista jeste ono što filmski plakat jeste — sredstvo da se čovek privuče u bioskop. Na žalost, u više od šezdeset godina filmske istorije, plakati su se gubili odmah nakon izvršene funkcije. Zato ih ni u arhivi „Suboticafilma“ nema puno. Tokom dugog perioda, film je bio jedna vrsta zabave, bioskope su držali ljudi koji su imali novca i shvatali ga kao vrstu rente, a bilo je malo je onih koji su,

kao Šandor Lifka, shvatili da je film umetnost. Zato se u enciklopedijama ne može naći skoro nijedno ime iz filmske umetnosti, jer kao i fotografija, dugo nije tretirana kao umetnost, a zato i nema ozbiljnije arhive — rekao je istoričar umetnosti Bela Duranci, otvarajući izložbu. Duranci je napravio paralelu dveju prekretnica vekova, vremena kada se film pojavio i sadašnjeg vremena, pa kaže: — Film je od početka bio najjeftinija zabava i u bioskopima su se ljudi često skupljali, a policija je često bila protiv toga, jer se tamo, eto, skuplja ološ, prave gužvu, to je jeftino. Publika samo u prvo vreme nije bila zainteresovana, ali u vreme kada je Lifka ovde otvorio prvi bioskop beleženo je da je svih 900 mesta iz večeri u veče bilo popunjeno. Situacija se izmenila za samo nekoliko godina postojanja filma. Nastupilo je doba zagledanosti u budućnost, zajedničkog snevanja. Posle Drugog svetskog rata, ponovo u vreme kolektivne zagledanosti u budućnost, bioskopi se opet pune. Danas, usled civilizacijske otuđenosti, bioskopi zjape prazni, ali predstoji nam prekretnica vekova, mogućnost novih promena. Lj. G.